

ผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 4 พ.ศ. 2563-2567 และวารสารใหม่ที่ต้องการเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563

ผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 3 (รับรองผลถึง 31 ธันวาคม 2562)

Show **10** entries

Search:

No.	Journal Name English	Journal Name Local	ISSN	E-ISSN	TCI Tier	Date for next submission
* 446	JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY	วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2586-9493	-	2	ไม่ก่อนวันที่ 1 ม.ค. 2565 *

สำเนา ถูกส่ง

Q

ทอศาว ชื่นชม ชื่น นกขย

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
(JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY)
๘๐ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

ที่ วสพม.บ/๐๓๑๑

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์เผยแพร่บทความในวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เรียน อาจารย์ฉันทชัย รังสิกรรพม

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “พรรคการเมืองไทย: แนวทางการสร้างความเข้มแข็งเพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง” เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่บทความในวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งกองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ (Peer Review) ให้พิจารณาตรวจสอบอย่างเข้มข้นและเคร่งครัดเพื่อให้ได้บทความที่ดีมีคุณภาพ

ในการนี้กองบรรณาธิการขอเรียนแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความที่ท่านส่งมา ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างเคร่งครัดเรียบร้อยแล้ว และเห็นสมควรให้ลงตีพิมพ์เผยแพร่บทความในวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ (TCI ฐาน ๒) ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี)

บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ส.ท.อ.๕๒

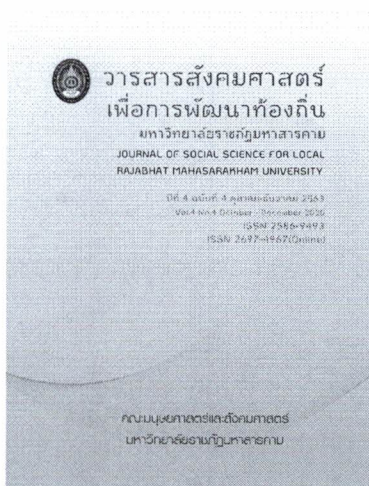
นางสาว ชินฉวี รังสิกรรพม

JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

[Current](#) [Archives](#) [About](#) [Home](#) / [Archives](#) /

Vol. 4 No. 4 (2020): (October-December) Journal of Social Science for Local Rajabhat Mahasarakham University

Vol. 4 No. 4 (2020): (October-December) Journal of Social Science for Local Rajabhat Mahasarakham University

Published: 2020-12-27

Editorial

Contents

Editor-in-Chief

ก-ณ

 PDF (ภาษาไทย)

Recommendation form for authors

Editor-in-Chief

ลำไย งาม

Q

นางสาว ธีรวิภา ธีรวิภา

ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2563

Vol.4, No.4 October - December 2020

ISSN: 2586-9493 (ISSN: 2697-4967 Online)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
2. เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทปริทัศน์หนังสือหรือบทความปริทัศน์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านองค์ความรู้ ความคิด แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจน เทคนิคการวิจัยใหม่ ๆ ต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ

กำหนดการของวารสาร

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยลักษณะของผลงานที่รับการตีพิมพ์มีอยู่ 3 ประเภท คือ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทปริทัศน์หนังสือหรือบทความปริทัศน์ โดยมีกำหนดการออกเล่มวารสารเป็นรายไตรมาส ปีละ 4 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม

ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน

ฉบับที่ 3 ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน

ฉบับที่ 4 ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม

สำเนา ๑

๑

ทศก วัฒนกิจ วิจัย กทม

ข้อระเบียบของวารสาร

1. เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และจะต้องเขียนบทความตามแบบฟอร์มของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กำหนดให้เท่านั้น

เช่น มีชื่อและที่อยู่ผู้พิมพ์ครบถ้วน, มีบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ, มีเอกสารอ้างอิงเป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นต้น (สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ใน <http://social.rmu.ac.th/web/>)

2. เป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ วารสาร และอื่นใดมาก่อน

3. เป็นบทความที่จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ไม่น้อยกว่า 2 คน ตามที่กองบรรณาธิการคัดสรรตรงตามสาขาวิชาและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเจ้าของผลงานหรือผู้พิมพ์ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นแบบ Double blinded คือ มีการปกปิดชื่อเจ้าของบทความแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและเจ้าของบทความไม่ทราบชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาการลงตีพิมพ์ในวารสารหลังจากกองบรรณาธิการได้พิจารณาผลงานในเบื้องต้นแล้ว

5. หากบทความใดได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของผลงานหรือผู้พิมพ์จะต้องแก้ไขต้นฉบับให้เสร็จและส่งคืนกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์การตีพิมพ์

6. ผู้ส่งผลงานหรือผู้พิมพ์จะต้องส่งผ่านระบบออนไลน์เว็บไซต์ของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเท่านั้น (<http://social.rmu.ac.th/web/>)

คำแนะนำสำหรับผู้ส่งบทความ (ผู้พิมพ์)

1. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ จะต้องศึกษากระบวนการระเบียบ ขั้นตอน ข้อกำหนด ของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามที่วารสารได้กำหนดไว้ โดยกระบวนการจะเป็นแบบการจัดการแบบออนไลน์

2. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ ต้องทำตามฟอร์มรูปแบบ (Format) ของวารสารที่กำหนดให้ไว้เท่านั้น

3. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ ต้องตรวจสอบดูว่าบทความที่ส่งมาต้องมีความเกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชานี้ ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา, สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

4. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ ต้องตรวจสอบดูว่าบทความที่ส่งมาต้องจัดอยู่ใน 3 ประเภทนี้ ได้แก่ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทปริทัศน์หนังสือหรือบทความปริทัศน์

5. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อกำหนดและคำแนะนำของวารสารอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะ ถ้าบทความใดยังไม่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) และไม่แก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะอย่างสมบูรณ์ วารสารขอสงวนสิทธิ์ไม่ออกหนังสือตอบรับในทุกกรณี

จริยธรรมในการตีพิมพ์ (Publication Ethics)

1. บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ (Duties of Editors)

1.1 บรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจสอบบทความทุกฉบับที่ส่งมาเพื่อขอตีพิมพ์ ว่ามีการส่งบทความเป็นไปตาม

กระบวนการตามขั้นตอนที่วารสารได้กำหนดไว้

1.2 บรรณาธิการมีหน้าที่กลั่นกรองบทความทุกฉบับให้เรียบร้อยเหมาะสมตามรูปแบบองค์ประกอบหรือเป็นไปตามสาขาวิชาของวารสารที่กำหนดไว้

1.3 บรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจสอบและกลั่นกรองบทความที่ส่งมาเพื่อขอตีพิมพ์ ว่าต้องไม่เคยหรือได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใด ๆ มาก่อน

1.4 หากบรรณาธิการตรวจและกลั่นกรองพบว่าบทความนั้น ๆ เคยหรือได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใด ๆ มาก่อนแล้ว บรรณาธิการจะติดต่อผู้พิมพ์เพื่อขอคำชี้แจงว่าใช่หรือไม่อย่างไร ถ้าพบว่าใช่บรรณาธิการจะขอยุติกระบวนการแล้วแจ้งผลการปฏิเสธนำส่งกลับไปยังผู้พิมพ์ทันที

1.5 บรรณาธิการมีหน้าที่กลั่นกรองคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความนั้น ๆ ให้ตรงตามคุณสมบัติหรือตามความเชี่ยวชาญของศาสตร์สาขานั้นเฉพาะ

1.6 บรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ ผู้ประเมินบทความ และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในบทความนั้น ๆ

1.7 บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้พิมพ์และผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความนั้น ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผู้พิมพ์กับผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความ

1.8 เมื่อได้รับผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความนั้น ๆ แล้ว บรรณาธิการจะทำการตรวจสอบผลและส่งกลับไปยังผู้พิมพ์เพื่อทำการแก้ไข (หากได้แก้ไข) แล้วส่งกลับมาตามระบบเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่อไป

2. บทบาทและหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Duties of Reviewers)

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องพิจารณาบทความที่ปราศจากอคติส่วนตัว โดยจะต้องมีทัศนคติ แนวความคิด มุมมองที่เป็นกลางหรือต้องพิจารณาตามหลักทางวิชาการที่เป็นเหตุและผล

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและมีความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชี่ยวชาญในการพิจารณาบทความเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี

2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องคำนึงถึงความสำคัญเกี่ยวกับเวลาหรือกรอบระยะเวลาในการประเมินบทความโดยใช้เวลาอย่างเหมาะสมไม่ควรใช้เวลานานจนเกินไป

2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือในกรณีใด ๆ ที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของวารสารที่กำหนดไว้

2.5 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการพิจารณาบทความให้บุคคลอื่นได้รับรู้

2.6 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ โดยจะต้องไม่คัดลอกผลงานหรือนำเอาผลงานไปดัดแปลงเป็นผลงานของตนเอง

2.7 หากผู้ทรงคุณวุฒิไม่สามารถพิจารณาหรือประเมินบทความนั้น ๆ ได้ ให้รับผิดชอบบรรณาธิการเพื่อขอส่งบทความกลับคืน โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นนั้น ๆ

3. บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of Authors)

3.1 ผู้นิพนธ์ต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ และอื่น ๆ ของวารสารให้เข้าใจอย่างถูกต้องและทอ่งแท้

3.2 ผู้นิพนธ์ต้องตรวจสอบความเรียบร้อยของบทความตนเองให้ดีกว่าก่อน ว่าได้เขียนบทความเป็นไปตามรูปแบบและองค์ประกอบที่วารสารกำหนดไว้หรือไม่

3.3 ผู้นิพนธ์ต้องส่งบทความผ่านหรือเข้าระบบแบบออนไลน์เท่านั้น

3.4 ผู้นิพนธ์ต้องมีจริยธรรม ในตนเอง โดยจะต้องไม่แอบอ้างนำเอาบทความหรือผลงานของบุคคลอื่นที่ไม่ได้รับการอนุญาต มาส่งเพื่อขอตีพิมพ์เผยแพร่

3.5 ผู้นิพนธ์ต้องมีจรรยาบรรณในตนเอง โดยจะต้องไม่นำบทความหรือผลงานของตนที่เคยตีพิมพ์มาแล้วจากแหล่งอื่น มาส่งเพื่อขอตีพิมพ์เผยแพร่ซ้ำซ้อนอีก

3.6 ผู้นิพนธ์ต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับที่วารสารกำหนดอย่างเคร่งครัด

3.7 หากผู้นิพนธ์ได้รับทราบผลหรือรับรู้ถึงผลการประเมินแล้ว ถ้าผ่านการพิจารณาโดยมีเงื่อนไขให้แก้ไขบทความ ผู้นิพนธ์ต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร็วและต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างครบถ้วน

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วารีธ ราชศรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายนครินทร์ ม่วงอ่อน (เลขาธิการบรรณาธิการ)

กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย กองบรรณาธิการจากภายนอก 11 ท่าน และภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 3 ท่าน รวมทั้งสิ้น จำนวน 14 คน ดังนี้

กองบรรณาธิการ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ธนศวรร์ เจริญเมือง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุรณ์ ศิริสรธริทธิ	มหาวิทยาลัยมหิดล
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พจน์ ไชยเสนา	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เอ็มอัมหมัด	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สัปดาห์ที่ ๔๖

 ทอ.จิว วัฒนชัย จอ.จ.กมลพร

5. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
6. รองศาสตราจารย์ ดร.วริธ ราชศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ บุญเหลือ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดโพบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษอรียิหมะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิฑูรย์ จำรัสพันธุ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิราชย์ นันชนันต์	มหาวิทยาลัยนครพนม
14. ดร.สุกิตี ผ่องสูงเนิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ประเมินบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในฉบับนี้ มีรายชื่อดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวัช ศรีโกกลางกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาตม	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินด๊ะเสนา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญชา พุฒินากุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย โคตรตก	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรรพสิริ ส่งสุขรุจิโรจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ตรีเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิราชย์ นันชนันต์	มหาวิทยาลัยนครพนม
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิปปิย วิทยา จันทร์ดอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวน	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
16. ดร.กริช สินธุศิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
17. ดร.วุฒิกกร เดชกวินเลิศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

18. ดร.บุญมี โททำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
19. ดร.จิรัชยา เจียวกัก	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
20. ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
21. ดร.ทิวากร เหล่าลือชา	วิทยาลัยชุมชน (มุกดาหาร)
22. ดร.วิชา เลี่ยมสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการตรวจพิสูจน์อักษร ตรวจรูปแบบ และตรวจการอ้างอิง

อาจารย์ศรัณยา อัดถากร

สำนักพิมพ์

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่อยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เลขที่ 80 ถนนนครสวรรค์
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000 โทร. 043-722118

ลำทญ อุดม

นางสาว ชัยนง วัชรพงศ์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทความวิจัย

- การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยบ้านกกตาล ตำบลหนองขุ่นใหญ่ อำเภอนองพอก
จังหวัดร้อยเอ็ด 175-184

The development of quality of life of sugarcane farmers in KokTan Village,
Nongkhunyai Sub-district, Nongphok District, Roi Et Province.

วรริยา ล้ำจุมจัง¹, และพงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์²

Wunriya Lumjoomjung¹, and Pongsawut Rachjun²

- รูปแบบการพัฒนากลุ่มผลประโยชน์ทางด้านการงานไทยไปสู่ระบบพรรคการเมือง 185-192

The Development Model of The Thai Labour Interest Group To Be the Political Party
System.

วนากรณ์ พันธุ์พฤกษ์¹, และสุนีย์ มัลลิกะมาลย์²

Wanaporn Phanphruk¹, and Sunee Mullikamal²

- ปัญหาความเป็นผู้เสียหายในคดีสิ่งแวดล้อม 193-199

The Problem of being the Damaged Person in the Environmental Case.

รัมภ์รดา แก้วสวี่¹, และสุนีย์ มัลลิกะมาลย์²

Rumrada Kaeosawii¹, and Sunee Mullikamal²

- * พรรคการเมืองไทย: แนวทางการสร้างความเข้มแข็งเพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง 200-206 *

Thai Political Parties: Guidelines for Strengthening and Institutionalizing.

ธัญมัย รังสิกรรพม

Thanyamai Rangsiganpoom

- การปฏิรูปกฎหมายไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 207-213

The Legal Reform of Thailand in the Reign of King Chulalongkorn (Rama V).

ณัฏฐ์ เขียวงาม

Nut Keawngam

สำเนา ๑๗

๑

นางสาว ชื่นมณี รุ่งเรือง

พรรคการเมืองไทย: แนวทางการสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง Thai Political Parties: Guidelines for Strengthening and Institutionalizing.

ธัญมัย รังสิกรพุ่ม

Thanyamai Rangsiganpoom

อาจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Lecturer from the Department of Political Science Faculty of Humanities and Social Sciences

Phetchabun Rajabhat University

Corresponding Author Email: Thanya.nooknicksy10@gmail.com

Received: 23 August 2020

Revised: 3 December 2020

Accepted: 8 December 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้พรรคการเมืองไทย และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพรรคการเมืองไทยไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ต่าง ๆ เช่น ตำรา บทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้ววิเคราะห์เชิงตรรกะและการวิพากษ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) พรรคการเมืองไทยมีพัฒนาการที่ยาวนานมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2498 ที่มีพระราชบัญญัติพรรคการเมือง ประกาศใช้เป็นฉบับแรก ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ยุค คือ ยุคการเมืองแบบเผด็จการอำนาจนิยม ยุคการเมืองกึ่งประชาธิปไตย ยุคการเมืองแบบประชาธิปไตย และยุคสมัยของการปฏิรูปการเมือง ทั้งนี้ พรรคการเมืองไทยไม่สามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง หรือเป็นพรรคการเมืองที่มีความเข้มแข็งได้ เนื่องจากมีการทำรัฐประหารที่เกิดจากการแทรกแซงทางการเมืองของคณะทหาร รัฐธรรมนูญถูกยกเลิกมาหลายฉบับ ซึ่งอธิบายได้ตามแนวคิดของแอนเจโล พาเนเบียนโก 2) พรรคการเมืองไทย ยังขาดความเป็นสถาบันทางการเมือง ตามแนวคิดของแซมมวล พี. ฮันติงตัน ดังนั้นข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของพรรคการเมือง เพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง คือ จะต้องพัฒนาองค์ประกอบของระบอบประชาธิปไตย 3 ส่วน ไปพร้อม ๆ กัน คือ ระบบการเมือง นักการเมือง และประชาชน

คำสำคัญ: พรรคการเมือง, ความเข้มแข็ง, การสร้างความเป็นสถาบันทางการเมือง

Abstract

The purposes of this research were 1. study Thai political parties' strengthening guidelines; 2. study Thai political parties' institutionalization guidelines. This was a qualitative research. Research methodology was a documentary research, including a logical descriptive analysis and critics. Research result were; 1) Thai political parties have been had a long-standing. The trend was first developed since the promulgation of the first Organic Law on Political parties in 1955. The development of Thai political parties could be classified into 4 eras - the authoritarian era, semi-democracy era, the democracy era, and the political reform era. In any cases, following Angelo Panebianco's theory, the crucial obstacles of the party-strengthened development were a repeatedly coup d'etat, a frequently repeal Constitutions; 2) in following Samuel P. Huntington's principles, Thai political parties were not matched up with a concept of institutionalization. So, suggestion of the research to strengthening and institutionalizing Thai political parties were the simultaneously development of political system, politicians, and people.

Keywords: Political Party, Political Institutionalization, Strengthening.

บทนำ

เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าพรรคการเมือง เป็นกลไกที่สำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพราะพรรคการเมืองมีส่วนช่วยเสริมสร้างประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาธิปไตยสมัยใหม่ (Ethridge and Handeeman, 2014, น.295) ซึ่งโดยหลักการพื้นฐานแล้วพรรคการเมืองมีบทบาทและความสำคัญในแง่ที่เป็นการจัดกลไกของการรณรงค์ทางการเมือง เพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งและใช้อำนาจการปกครองรัฐต่อไป จึงเห็นได้ว่าพรรคการเมืองเป็นหัวใจสำคัญหรือเป็นหลักการสำคัญของการเมืองสมัยใหม่ (Heywood, 2007, p.271) พรรคการเมืองจึงเป็นเครื่องกำหนดเจตจำนงของประชาชนในการพัฒนาทางการเมือง (Political Development) โดยประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการกำหนดและดำเนินนโยบายของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมาก (ฝ่ายรัฐบาล) ก็จะปฏิบัติตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ หรือพรรคที่มีเสียงข้างน้อย (ฝ่ายค้าน) ที่มุ่งตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน ด้วยเหตุนี้พรรคการเมือง จึงได้มีวิวัฒนาการมาจนกลายเป็นสถาบันทางการเมืองหลักในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของประชาชน (ปรีชา หงส์ไกรเลิศ, 2524, 5) อย่างไรก็ตาม พรรคการเมืองตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของบุคคลที่มีแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามวิถีทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยกลุ่มบุคคลที่ได้รวมตัวกันเป็นพรรคการเมืองย่อมมีเสรีภาพตามบทบัญญัติของกฎหมาย และมีหน้าที่สำคัญแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบของการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้สามารถเข้าไปบริหารประเทศไทย ดังนั้นพรรคจึงเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้ระบบการเมืองมีเสถียรภาพ เพราะพรรคการเมืองเป็นสื่อกลางในการคอยกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทว่าข้อสังเกตสำคัญ คือ ปัจจุบันนี้พรรคการเมืองไทยอย่างน้อยก็ในช่วงการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 ยังคงเป็นองค์กรที่อ่อนแอ และขาดความเป็นสถาบัน (สุจิต บุญบงการ, 2542) จากการพิจารณาประกอบกับรายชื่อพรรคการเมืองที่รวบรวมโดยสถาบันพระปกเกล้า พรรคการเมืองส่วนใหญ่มีความไม่ยั่งยืน และไม่สามารถดำเนินการตามเจตนารมณ์ และความประสงค์ที่แท้จริงของประชาชนได้ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น พรรคการเมืองจัดตั้งขึ้นโดยบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจทางการเมืองหรืออำนาจทางการเงิน พรรคการเมืองไม่มีอุดมการณ์ พรรคการเมืองถูกรวบรัดโดยนายทุนและกลุ่มทุนขนาดใหญ่ ขาดการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน ขาดความพร้อมในการดำเนินการทางการเมือง สมาชิกพรรคการเมืองขาดวินัย ประชาชนขาดความศรัทธา และความเชื่อมั่นในพรรคการเมือง เป็นต้น จากสาเหตุที่กล่าวมาแล้ว ส่งผลให้พรรคการเมืองไทย ยังไม่เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งและยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การรัฐประหารในที่สุด (สตีธร ธนานิธิโชติ, 2555, 2)

ดังนั้น ด้วยเหตุนี้ หากต้องการพัฒนาการเมืองไทย การยกระดับความเข้มแข็งและความเป็นสถาบันทางการเมืองของพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งจากความเป็นมาและปัญหาของพรรคการเมืองดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าพรรคการเมืองไทยจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขหรือปฏิรูปพรรคการเมือง ให้เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็ง ไม่เป็นพรรคการเมืองของนายทุนเป็นพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ เป็นพรรคการเมืองของประชาชน บริหารโดยประชาชนและเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน โดยการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลของพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่พรรคการเมือง และสามารถทำให้พรรคการเมืองไทย มีการพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองได้อย่างแท้จริง อันจะเป็นรากฐานที่ดีของระบบการเมืองการปกครองของประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองอันจะเป็นผลดีต่อการสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองไทยที่มีเสถียรภาพและความมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้พรรคการเมืองไทย
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพรรคการเมืองไทยไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เอกสาร ตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และเอกสารอื่น ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษาวิจัยเรื่องนี้
2. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตรรกะการพรรณนาวิเคราะห์ (Logical Descriptive Analysis) เพื่อให้ได้ข้อสรุปและเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. แนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้พรรคการเมืองไทย

ผลการวิจัยพบว่า ระบอบประชาธิปไตยเป็นการผสมผสาน ของกระบวนการในการปกครองตนเองทั้งที่เป็นแบบทางการและในทางสังคมอย่างเป็นพลวัต ดังจะเห็นได้ว่า ระบอบประชาธิปไตยไม่เพียงแต่เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมในชีวิตรสาธารณะ (Public Life) เช่น การรณรงค์หาเสียง การไปลงคะแนนเลือกตั้ง การประชุมรัฐสภา การเป็นสมาชิกและร่วมกิจกรรมกับกลุ่มทางสังคม เท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องของการออกแบบและสถาปนาสถาบันทางการเมืองและสถาบันทางสังคม ซึ่งรวมถึงรัฐธรรมนูญและองค์กรต่าง ๆ ที่บัญญัติขึ้น สิทธิที่ได้รับการรับรอง เสรีภาพของสื่อมวลชน กระบวนการเลือกตั้ง กระบวนการตุลาการ ตลอดจน ค่านิยมที่มีร่วมกันและองค์การทางสังคมต่าง ๆ ด้วย การสถาปนาสถาบันทางการเมืองและสถาบันทางสังคมเหล่านี้ ยังมีส่วนสำคัญในการดำรงรักษาการมีส่วนร่วม และป้องกันการใช้อำนาจที่เกินเลย ดังนั้นความเชื่อมโยงและความสมดุลกันระหว่างการมีส่วนร่วมกับสถาบัน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมโดยไม่มีสถาบันต่าง ๆ นั้น จะเป็นความสับสนวุ่นวาย ไร้ประสิทธิภาพ และมีแนวโน้มที่จะต้องสนองคนเพียงไม่กี่คนแต่คนส่วนใหญ่เสียประโยชน์ ส่วนสถาบันต่าง ๆ ที่ขาดการมีส่วนร่วมก็จะกลายเป็นการทำงานที่ไร้ประโยชน์ และในกรณีที่เลวร้ายที่สุดจะกลายเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมจากข้างบน

2. แนวทางการพัฒนาพรรคการเมืองไทยไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่า จากผลการศึกษาการพัฒนาพรรคการเมืองไทยไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง โดยใช้กรอบแนวคิดของ แซมมวล พี. ฮันติงตัน (Samuel P. Huntington) เป็นหลักในการพิจารณาความเป็นสถาบันทางการเมืองของพรรคการเมืองไทย จะพบว่า

2.1 ความสามารถในการปรับตัวหรือมีความยืดหยุ่น (Adaptability) กล่าวคือ พรรคการเมืองยังมีการปรับตัวมากเท่าใด ก็ยิ่งมีการสร้างสรรค์สถาบันมากขึ้นเท่านั้น และยิ่งมีความยืดหยุ่นมากเท่าใด ระดับการสร้างสรรค์พรรคการเมือง ก็ยิ่งลดน้อยลง กล่าวคือ การปรับปรุงของพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับการทำลายสภาพแวดล้อม และอายุของพรรค ยิ่งมีการทำลายจากสภาพแวดล้อมและอายุของพรรคมากขึ้นเท่าใด การปรับปรุงพรรคจะยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น การปรับตัวซึ่งอาจมิได้ทั้งการปรับปรุงองค์การในพรรค ผู้บริหารของพรรค ระเบียบข้อบังคับพรรค นโยบายของพรรค ยิ่งมีการปรับปรุงมากเท่าใด ก็จะยิ่งสร้างความมั่นคงให้กับพรรคมากขึ้นตามไปด้วย สภาพแวดล้อมที่จะเข้ามาทำลายพรรคการเมืองนั้น มีทั้งจากสภาพภายนอกองค์การ

และภายในของพรรคเอง เช่น การเปลี่ยนตัวบุคคลบางคนของคณะกรรมการพรรค เป็นต้น อีกกรณีหนึ่งการปรับตัวของพรรคอาจวัดด้วยอายุของพรรค ซึ่งอธิบายได้ 3 ประการ ได้แก่ (1) วัดจากอายุการก่อตั้ง กล่าวคือ องค์การใดที่ก่อตั้งมานานองค์การนั้นจะมีความเป็นสถาบันทางการเมืองในระดับสูง ยิ่งองค์การใดสามารถมีอายุยืนนานก็จะมีแนวโน้มว่าจะสามารถอยู่ต่อไปได้ ในอนาคต หรืออย่างน้อยที่สุดก็ภายในช่วงเวลาหนึ่ง อายุของพรรคการเมืองจึงเป็นเครื่องวัดความสามารถในการปรับตัวของพรรคการเมือง กรณีของพรรคการเมืองที่มีอายุการก่อตั้งมานานกว่าพรรคการเมืองอื่นๆ จึงมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมของบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองได้ดีกว่าพรรคการเมืองอื่น ๆ และมีระดับของความเป็นสถาบันสูงกว่าด้วย (2) วัดจากฐาน ถ้าองค์การใดยังคงมีกลุ่มผู้นำรุ่นแรก ตลอดจนระเบียบวิธีที่ใช้ภายในสถาบันยังคงใช้โดยกลุ่มผู้นำรุ่นแรก ๆ นั้น แสดงความสามารถในการปรับตัวขององค์การนั้นมีน้อย เพราะการที่บรรดากลุ่มผู้นำรุ่นแรกที่อยู่มานานหรือเป็นรุ่นก่อตั้งมาเป็นรุ่นหลัง ซึ่งยังไม่สามารถทำได้โดยเรียบร้อย ถ้าองค์การใดมีผู้นำที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยสันติวิธีหลายรุ่น องค์การนั้นคือความสามารถในการปรับตัวมากกว่าองค์การที่มีผู้นำเพียงไม่กี่รุ่น พรรคการเมืองใดสามารถเอาชนะปัญหาในการเปลี่ยนตัวผู้นำอย่างสันติจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง แสดงว่าพรรคการเมืองนั้นมีการสร้างสรรค์ความเป็นสถาบันทางการเมืองมากขึ้น (3) วัดจากเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้เพราะองค์การถูกตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่ของตัวเอง เมื่อสามารถบรรลุผลหรือวัตถุประสงค์แล้วองค์การนั้น ก็จะไม่ทำหน้าที่นั้นอีก แต่เพื่อที่จะทำให้องค์การนั้นสามารถอยู่ต่อไปนี้ จึงจำเป็นต้องหาหน้าที่อื่น ๆ มากระทำอีกต่อไป ดังนั้นองค์การใดที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยที่มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่หลัก ๆ โดยที่ไม่ก่อให้เกิดการสลายตัวแล้ว องค์การนั้นก็จะมีความเป็นสถาบันตามไปด้วย

2.2 ความสลับซับซ้อน (Complexity) ในที่นี้หมายถึง การที่องค์การมีหน่วยงานย่อยหรือสาขาย่อยออกไปไม่ว่าอยู่ในรูปของสายงานหรือหน้าที่ รูปแบบของหน่วยงานย่อยนั้นต้องมีความแตกต่างกันด้วย มีการจำแนกแจกแจงทำหน้าที่ตามความสามารถและความชำนาญเฉพาะทางตามสายการบังคับบัญชา องค์การใดที่ประกอบด้วยหน่วยงานย่อยที่แตกต่างกันจำนวนมาก ความสามารถขององค์การนั้นก็จะมีความเป็นสถาบันสูงตามไปด้วย อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงของหน้าที่แต่ละอย่างจะถูกสะท้อนออกมาในทางการเปลี่ยนแปลงไปอีกทางหนึ่งและบทบาทต่าง ๆ ของพรรคสาขา ถ้าสาขาพรรคนั้นได้ยิ่งมีความเข้มแข็งมากขึ้น แต่เมื่อคำนึงถึงเหตุผลและมองโดยรวมแล้วสาขาพรรคมักจะส่งเสริมความคล่องตัวเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2.3 ความมีอิสระ (Autonomy) ซึ่งความมีอิสระของพรรคการเมืองสังเกตได้จากการที่พรรคไม่มีความผูกพันกับผลประโยชน์ของกลุ่มทางสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ พรรคการเมืองที่เป็นเครื่องมือของกลุ่มทางสังคม เป็นต้นว่า ครอบครัวยุคใหม่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มกรรมกร กลุ่มนักศึกษา กลุ่มทหาร จะขาดทั้งอิสระและการสร้างสรรค์สถาบันทางการเมือง โดยที่อันตึงตัน ได้ให้ข้อสังเกตว่า องค์การทางการเมืองที่อ่อนแอต่ออิทธิพลของการเมืองภายในสังคมมาก่อนต่ออิทธิพลของการเมืองภายนอกสังคมด้วย องค์การเหล่านี้จึงถูกรุกรานได้ง่ายจากหน่วยงาน กลุ่ม และความคิดต่าง ๆ จากกระบวนการเมืองอื่น ๆ ดังนั้นการทำให้รัฐประหารในระบบการเมืองที่มีพัฒนาการน้อย จึงง่ายแก่การจุดชนวน โดยบุคคลเพียงไม่กี่กลุ่ม พรรคการเมืองที่มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้ กล่าวคือ ที่ใดก็ตามที่พรรคการเมืองขาดอิสระกลุ่มต่าง ๆ ก็จะมีโอกาสครอบงำพรรคการเมืองได้ง่ายขึ้น โดยปราศจากความรับผิดชอบต่อสังคมใหม่ ๆ ได้ ในทางตรงกันข้าม พรรคการเมืองที่มีอิสระจะได้รับประกันความมั่นคง โดยกลไกต่าง ๆ ที่จำกัดและบรรเทาผลกระทบของกลุ่มพลังใหม่ ๆ ลงได้ กลไกเหล่านี้ได้ชะลอการเข้าสู่พรรคการเมืองของกลุ่มใหม่ โดยผ่านขั้นตอนที่ได้วางไว้อย่างมีระเบียบและอย่างกวัดจั่น ความสลับซับซ้อนของพรรคการเมืองจะสนับสนุนความมีอิสระของพรรคการเมืองได้ โดยจำแนกตำแหน่งออกไปให้แตกต่างกันอย่างเด่นชัด เพื่อเตรียมบุคคลสำหรับตำแหน่งที่สูงที่สุด กล่าวคือบุคคลที่ปรารถนาที่จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองจะต้องผ่านการกรองจากตำแหน่งที่มีบทบาทและอำนาจน้อย ๆ ลงไปก่อน

2.4 ความเป็นปึกแผ่น (Coherence) กล่าวคือ พรรคการเมืองยิ่งความต่อเนื่องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็จะมี การสร้างสรรค์สถาบันของพรรคการเมืองได้มากเท่านั้น ซึ่งตามทฤษฎีพรรคการเมืองสามารถมีความเป็นอิสระหรือความเป็น ปึกแผ่นอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่ขึ้นแก่กัน โดยที่ความเป็นอิสระจะป้องกันการก้าวร้าวของพลังการทำลายจากภายนอกได้ แม้ว่าจะ ไม่สามารถป้องกันการทำลายจากภายในพรรคการเมืองเองก็ตาม เนื่องจากความมีอิสระในการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เพื่อการรับ สมาชิกพรรคแล้ว มีแนวโน้มที่พรรคการเมืองจะมีความเป็นปึกแผ่นลดน้อยลง และสิ่งที่ต้องคำนึงอีกประการหนึ่งคือ พรรค การเมืองจะต้องมีบุรณภาพ ความรักหมู่คณะ ศีลธรรม และวินัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำหรับการปกครองตามแนวคิดความเป็นสถาบัน พรรคของพรรคการเมือง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างความเข้มแข็งเพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง สรุปผลการศึกษาวิจัยตาม วัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของพรรคการเมือง พบว่า เพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง คือ จะต้องพัฒนา องค์ประกอบของระบอบประชาธิปไตย 3 ส่วน ไปพร้อม ๆ กัน คือ ระบบการเมืองที่เอื้อต่อระบอบประชาธิปไตย อาทิ รัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม และสร้างความมั่นคงให้การดำเนินการของพรรคการเมือง ระบบการตรวจสอบถ่วงดุลที่มีความโปร่งใส พรรคการเมืองก็ต้องสามารถดำเนินตามระเบียบอย่างเคร่งครัด และพร้อมที่จะ เรียกร้องให้เกิดการปรับปรุงระบบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมถึงการสร้างระบบการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาวัฒนธรรมการมี ส่วนร่วม ปฏิเสธการรัฐประหาร นักการเมืองจะต้องไม่ถูกรวบงำจากกลุ่มทุนใหญ่ แต่เป็นนักการเมืองที่เล็งเห็นถึงการประสาน ประโยชน์โดยรวม รวมถึงความรู้สึกการเป็นนักการเมืองของประชาชน มากกว่าจะเป็นนักการเมืองที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุน หรือ กลุ่มการเมืองไม่กี่กลุ่ม และประชาชนที่ต้องถูกสร้างให้ระลึกถึง เสรีภาพ สิทธิ และหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย ที่สามารถมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลและพรรคการเมือง

2. เพื่อพัฒนาความเป็นสถาบันของพรรคการเมืองไทย พบว่า ในภาพรวมเมื่อได้พัฒนาความเข้มแข็งของพรรคการเมือง แล้ว พรรคการเมืองเองต้องสามารถในการปรับตัว ปรับปรุงองค์การในพรรค ผู้บริหารของพรรค ระเบียบข้อบังคับพรรค นโยบาย ของพรรคจากนั้นค่อย ๆ พัฒนาความมีอิสระของพรรคการเมืองให้มีความผูกพันกับผลประโยชน์ของกลุ่มทางสังคม พรรคการเมือง ต้องมีความเป็นอิสระจะป้องกันการก้าวร้าวของพลังการทำลายจากภายนอกและที่สำคัญจะต้องมีบุรณภาพ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างความเข้มแข็งเพื่อนำไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. พรรคการเมืองขาดความยั่งยืน เนื่องจากขาดอุดมการณ์ทางการเมืองที่จะใช้เป็นแนวทางในการยึดมั่น ตลอดจนยังยึดตัว บุคคลหรืออำนาจของผู้นำในพรรคการเมือง ส่วนใหญ่หัวหน้าพรรคเป็นนายทุนเข้าแสวงประโยชน์ปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง หรือพวกพ้อง

2. พรรคการเมืองยังไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคกระจายไปสู่ชนบทได้อย่างพอเพียง เนื่องจากประสบปัญหาที่จะปฏิบัติตาม ข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้การพัฒนาพรรคการเมืองทั้งระบบไม่ประสบผลสำเร็จ

3. อำนาจการตัดสินใจของพรรคการเมืองมิได้เป็นมติส่วนรวม ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับหัวหน้าพรรคบางพรรคถูกผู้มีอิทธิพลทาง การเมืองครอบงำอำนาจในพรรค ตลอดจนการกำหนดนโยบายพรรคขาดการรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ ผ่านกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ แล้วนำมาปรับเข้ากับแนวทางของพรรคในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อหรืออุดมการณ์ของ พรรค

4. พรรคการเมืองเน้นการหาเสียงเพื่อแสวงหาคะแนนนิยมในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้งแทนที่จะแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อไม่มีการเลือกตั้ง

5. พรรคการเมืองขาดการสร้างผู้นำทางการเมือง ซึ่งมีความสำคัญต่อความเป็นสถาบันทางการเมือง เนื่องจากมีสาเหตุหลายประการ อาทิ (1) สมาชิกขาดแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองในการรวมตัวกัน (2) ขาดยุทธศาสตร์ในการสร้างผู้นำพรรค (3) สาขาพรรคอ่อนแอและมีบทบาทน้อย ทำให้ไม่สามารถเป็นแหล่งในการสร้างผู้นำทางการเมืองระดับท้องถิ่นและสามารถเติบโตเป็นผู้นำนักการเมืองระดับชาติได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 กระบวนการพัฒนาความเป็นสถาบันทางการเมืองของพรรคการเมืองไทย ผู้วิจัยเห็นว่า พรรคการเมืองไม่ควรพึ่งพิงตัวบุคคลมากเกินไป โดยเฉพาะบุคคลที่มีทั้งชื่อเสียง บารมี ความนิยมของประชาชน รวมไปถึงความพร้อมในด้านการเงิน ซึ่งในประเด็นสุดท้ายเป็นปัจจัยสำคัญที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในระบบการเมืองของไทย การที่พรรคถูกมองว่าเป็นพรรคการเมืองเฉพาะกิจที่ให้การสนับสนุนเพียงแต่บุคคลบางคนเท่านั้น ดังนั้นการพัฒนาพรรคประการต่อไปคือ การเปลี่ยนแปลง การพึ่งพาอาศัยในตัวบุคคลให้หันมาพึ่งพิงพรรคอย่างแท้จริง ซึ่งรวมถึงเปลี่ยนความจงรักภักดีจากตัวบุคคลมาเป็นพรรค เพราะหากตัวบุคคลเป็นอะไรไปจะกระทบกระเทือนเป็นอย่างมาก อาจทำให้พรรคหมดความนิยมหรือล้มไปเลย ซึ่งพรรคการเมืองไทยต้องคำนึงถึงประเด็นนี้เป็นอย่างมาก เพราะไม่อาจจะปฏิเสธได้ว่าความนิยมของพรรคการเมืองไทยนั้นขึ้นอยู่กับตัวของผู้นำพรรคเป็นหลักและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ในพรรคล้วนขึ้นอยู่กับผู้นำพรรคเช่นเดียวกัน อันจะมีผลทำให้เมื่อใดก็ตามที่ผู้นำพรรคเป็นอะไรไปก็จะทำให้พรรคเสื่อมความนิยมและแตกสลายได้

1.2 การเปลี่ยนความสำคัญ หรือความนิยมจากตัวบุคคลให้ประชาชนหันมาสนับสนุนพรรคการเมืองไทยด้วยการพัฒนาโครงสร้างขององค์กรให้รับภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำเอาภาระหน้าที่ต่าง ๆ จากตัวบุคคลที่ได้รับความนิยมมาเป็นภาระหน้าที่ของพรรค ความนิยมจากตัวบุคคลก็จะตามมาสู่พรรคด้วย และจะมีผลต่อความเป็นอิสระของพรรค ที่เพิ่มมากขึ้นด้วย เมื่อพรรคสามารถใช้ตัวบุคคลดึงคะแนนความนิยมจากประชาชนมาได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปต้องทำให้ประชาชนศรัทธาในตัวพรรค ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของพรรคในตัวพรรค ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของพรรคให้มีส่วนร่วม เช่น การเป็นสมาชิกพรรค และพัฒนาโครงสร้างต่าง ๆ ของพรรค สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ประชาชนก็จะรู้สึกเป็นเจ้าของพรรคส่วนหนึ่ง และในที่สุดความศรัทธาต่อการบริหารงานของพรรค ความนิยมในตัวบุคคลก็จะเปลี่ยนมาสู่ความนิยมในตัวพรรคด้วย

1.3 พรรคการเมืองในฐานะที่เป็นสถาบันที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นสถาบันที่กำหนดนโยบายของประเทศนั้นจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง และเป็นระบบพรรคการเมืองไทยก็เช่นเดียวกันจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นสถาบันที่เข้มแข็ง สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ความมั่นคงของรัฐบาลและฐานคะแนนเสียงของพรรคการเมืองเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รัฐบาลในฐานะที่เป็นผู้ที่มีอำนาจรัฐควรเป็นผู้ริเริ่มการพัฒนาสถาบันพรรคการเมืองไทย นอกจากนี้แล้วสถาบันที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ก็ควรร่วมมือกันพัฒนาสถาบันทางการเมืองไทยอย่างจริงจังด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ ความเป็นสถาบันทางการเมืองที่ได้จากการวิจัยค่อนข้างกว้าง ทำให้ได้รับผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขับเคลื่อนภารกิจของพรรคการเมืองไทย ให้เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งในลักษณะภาพกว้าง ๆ

ตีพิมพ์แล้ว
9
ทศพร ชื่นชู
วิจัยชุมชน

จึงเห็นควรให้ศึกษาในประเด็นที่เฉพาะเจาะจงลงไป เช่น การสร้างอุดมการณ์ร่วมกันของพรรคการเมืองโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมของพรรคการเมือง บทบาทหน้าที่ของสาขาพรรคการเมืองที่มีประสิทธิภาพ ระบบอุปถัมภ์ที่ขัดขวางการพัฒนาความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง และอิทธิพลของนายทุนที่มีบทบาทสำหรับการพัฒนาพรรคการเมืองไทยสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองในแต่ละมิติ และการศึกษาในครั้งนี้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นสมาชิกระดับนำของพรรค กลุ่มที่เป็นนักวิชาการ จึงเห็นควรให้การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงภายในกระบวนการของความเป็นสถาบันทางการเมือง เช่น ประชาชน สมาชิกพรรคการเมือง ข้าราชการ ภาคธุรกิจ กลุ่มองค์กรและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพรรคการเมืองไทยในโอกาสต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ ได้รับความอนุเคราะห์คำแนะนำในกรอบคิด เนื้อหา และกระบวนการดำเนินการวิจัยจากรองศาสตราจารย์ ดร. ธาณี สุขเกษม และพิชญ์พิจารณ์เบื้องต้นจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิสิทธิ์กุล แก้วงาม อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมาไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. (2524). *พรรคการเมืองไทยและปัญหาพรรคการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สติตร์ ธนาธิโชติ. (2555). *การสร้างคามเข้มแข็งให้แก่พรรคการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันพระปกเกล้า. (มปท.). *สารานุกรมการเมืองการปกครองไทย: กลุ่มที่ 5 พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง*. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2562, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=พรรคการเมือง>.
- สุจิต บุญบงการ. (2542). *การพัฒนาทางการเมืองไทย: ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ethridge, Marcus E. and Handeeman, Howard. (2014). *Politics in a Changing World*. Boston: Wadsworth.
- Heywood, Andrew. (2007). *Politics*. New York: Palgrave.
- Huntington, Samuel P. (1966). *Political Order in Changing Societies*. New Haven: Yale University Press.
- Panebianco, Magelo. (1988). *Political Parties: Organization and Power*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pye, Lucian W. (1966). *Aspects of Political Development*. Boston: Little, Brown and Company.

ศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์ ดร. ธาณี สุขเกษม